

LỄ GIÁNG SINH (NÔ-EN) Ở BĂNG ĐẢO

Lễ Giáng sinh chiếm một địa vị quan trọng trong đời sống của người dân Băng đảo. Nguyên thủy của ngày lễ này là do tín ngưỡng của Cơ đốc giáo, ngày Chúa Giê-su ra đời, và cũng là ý nghĩa chính của ngày lễ.

Tuy vậy ngày lễ còn mang đến những sinh hoạt khác:

1. những sinh hoạt giúp cho những ngày thiếu ánh sáng của Băng đảo đỡ âm u hơn. Diệp lễ mang đến cho chúng ta ánh sáng trong những ngày tối tăm của tháng chạp.
2. mang đến cho chúng ta một cái gì để vui vầy và để chờ mong
3. cho gia đình cơ hội để sum vầy và chung vui với nhau

Tại các trường học sinh làm việc rất nhiều về đề tài này như đọc chuyện, nghe kể chuyện, hát và làm thủ công v.v... Mục không thể quên được là ngày liên hoan. Ngày này sẽ là ngày học cuối trước khi nghỉ lễ, học sinh mang đến trường thức ăn lót dạ đặc biệt như các loại nước uống jólaöl, maltöl, nước cam hay các loại nước uống khác và bánh ngọt (bánh bích quy = smákökur).

Sau đây là cách các gia đình Băng đảo tổ chức lễ này:

1. “aðventa” tiếng Việt gọi là Mùa Vọng (thời kỳ trước Giáng sinh). Mùa vọng bắt đầu bốn chủ nhật trước ngày 25 tháng 12, và được tượng trưng bằng bốn cây nến. Mỗi chủ nhật một cây nến lại được đốt lên.
2. mọi người mua hay làm quà để tặng cho nhau bố mẹ, anh chị em, vợ chồng, ông bà và những người thân.
3. các gia đình làm nhiều loại bánh trái khác nhau kể cả nhà làm bằng bánh. Nhà làm bằng bánh thường được triển lãm tại Kringlan trong tháng 12. Họ tranh giải, và nhà đẹp nhất được giải thưởng.
4. mọi người trang hoàng nhà của họ bằng cây thông, giầy kiêu tuyền, thiên thần, ông Nô-En, ngôi sao lạ v.v...
5. họ uống loại nước uống đặc biệt gọi là jólaöl, hay trộn chung các loại nước sô-đa như coke, maltöl và nước cam với nhau.
6. tại công sở các người làm việc đi ăn với nhau tại các nhà hàng có bàn tiệc dọn sẵn với nhiều loại thức ăn ngon mà mọi người có thể chọn lấy và ăn theo ý thích của họ (jólahláðbor).
7. tại các nhà thờ có nhiều sinh hoạt. Trẻ con hát hò và chơi các nhạc cụ. Nhiều nhạc sĩ và ca sĩ giỏi ra mắt. Lễ nhà thờ cho trẻ con vào lúc 11 giờ, và lễ 2 giờ chiều cho người lớn vào ngày chủ nhật. Có nhà thờ có lễ chung cho cả người lớn và trẻ con vào lúc 11 giờ, tuy vậy trẻ con được phép ra phòng khác chơi khi mục sư bắt đầu giảng đạo.
8. ngoài ra còn có hòa nhạc tại nhiều nơi, nhất là trong các nhà thờ
9. trẻ con có lịch Giáng sinh. Lịch này có 24 cửa sổ (hay là gói nhỏ) mà chúng mở ra mỗi ngày, bắt đầu bằng ngày 1 tháng 12 cho đến ngày Giáng sinh 25 tháng chạp.
10. 13 ngày trước ngày Giáng sinh học sinh được nghe kể về những ông Nô-En từ trên núi xuống. Một ông đến mỗi tối. Trẻ con nhỏ ở Băng đảo luôn tin vào những vị này. Thường trẻ con trong khoảng 8, 9 tuổi phát giác được sự thật về tổng tích của họ.
 - a. trẻ con để một chiếc giầy của chúng vào cửa sổ 13 ngày trước ngày Giáng sinh, nghĩa là tối ngày 11 tháng 12. Mỗi tối bố mẹ bỏ một món quà nhỏ vào giầy của chúng và bảo với chúng là do ông Nô-En cho. Những món quà nhỏ này không là những món quà đắt tiền, có thể là quít, táo, một vài cái kẹo, cây bút chì, cục tẩy xinh xinh, cây kẹp tóc, đôi tất v.v... thường bố mẹ không cần phải mua gì đặc biệt mà chỉ là những vật cần dùng hằng ngày mà trước sau gì cũng cần phải mua, để bỏ vào giầy.

- b. mẹ của các ông Nô-En tên là Grýla. Bà ấy rất là già, xấu xí và dữ tợn. Bà ấy ăn các trẻ con hư. Ngày xưa khi cha mẹ có ít thời giờ để lo cho con cái và không hiểu biết hay suy nghĩ nhiều về cách dạy bảo con cái, họ dùng Grýla để nhát chúng cho chúng ngoan ngoãn. Bây giờ cha mẹ biết đó là việc không nên làm nên thường bảo trẻ là bà ấy đã chết.
- c. cha của các ông Nô-En tên là Leppalúði. Ông ấy cũng rất là già và xấu xí nhưng ông ấy không ăn trẻ con. Ông ấy chết vì buồn khi Grýla chết.
- d. Các ông Nô-En ở trên núi. Trẻ con ở Reykjavík cho là các ông ấy ở trên ngọn núi Esja.

23 tháng 12 là ngày lễ ông thánh Þorlákur (ông này ngày xưa là đức giám mục của Băng đảo). Một số dân Băng đảo ăn măm cá đuối trong ngày này. Mùi món ăn này rất nặng, vì vậy có thể người được mùi từ những nhà thường thức món ăn này. Món ăn độc đáo này có gốc từ các vịnh của miền tây Băng đảo.

Ngoài ra gia đình còn quay quẩn cùng nhau trang hoàng cây Nô-En.

Tối Giáng sinh bắt đầu đúng lúc 6 giờ chiều khi chuông nhà thờ đổ tất cả mọi nơi.

Rất nhiều người đi lễ 6 giờ và sau đó trở về nhà để ăn một bữa tiệc lớn. Các món ăn ngon chính thường là thịt heo hun khói và bánh chiên (laufabraud) loại bánh đặc biệt làm để thưởng thức trong dịp lễ. Ngoài ra có người ăn chim, loại chim này vì những năm vừa qua bị săn quá nhiều nên gần như bị tiệt giống và hiện nay tạm bị cấm không còn được săn nữa. Thịt cừu hun khói là món ít khi thiếu trên bàn tiệc trong dịp Giáng sinh.

Ngày lễ Giáng sinh là ngày 25 tháng 12, vì đó là ngày Chúa Giê-Su giáng trần. Thường gia đình ông bà, con cháu sum vầy ăn uống với nhau. Có khi nhảy múa chung quanh cây Nô-En. Có khi ông Nô-En (đóng bởi người trong gia đình) đến chung vui với một số gia đình.

Ngày thứ hai của lễ Giáng sinh là ngày 26 tháng 12. Ngày này là ngày thường dùng để mời khách đến ăn và chung vui cùng gia đình.

Thời gian giữa lễ Giáng sinh và tết đầu năm dùng cho tổ chức hội hè. Các hội đoàn, nhà thờ, công xưởng và sở làm mời hội viên, nhân viên và con họ đến nhảy múa chung quanh cây Nô-En và ông Nô-En phát cho chúng chút quà.

31 tháng 12 là ngày cuối năm. Mọi người sum họp để ăn thức ăn ngon. Lễ nhà thờ lúc 6 giờ chiều. Giao thừa lúc 12 giờ khuya có pháo bông. Đội cứu nguy thường là người bán pháo bông, để gây quỹ.

Ngày đầu năm lễ nhà thờ lúc 11 giờ sáng và 2 giờ chiều tại tất cả các nhà thờ trong nước. Tổng thống, thủ tướng và đức giám mục nói chuyện với dân trong nước và chúc tết họ qua máy truyền hình và truyền thanh. Trong truyền hình còn có kịch mới dành cho trẻ con.

Kính thưa phụ huynh, mục đích của những tin tức trên trước hết là để giúp quý phụ huynh hiểu thêm phong tục trong nước mà chúng ta cùng sống chung để cùng chia sẻ với con em. Thứ hai nữa là thầy và cô giáo trong trường hy vọng con em của phụ huynh sẽ có dịp được thưởng thức một vài sinh hoạt mà chúng được nghe đến ở trường và qua các con em khác. Theo kinh nghiệm của thầy cô giáo đứng bên ngoài vòng sinh hoạt của các phong tục tập quán mà các trẻ con khác cho là thích thú là một điều rất khó khăn cho các em nhỏ hiểu được. Hơn nữa đây còn là một khía cạnh để con em hòa nhập vào xã hội mới chúng gia nhập.

Xin kính chúc phụ huynh một mùa Giáng Sinh vui-vẻ!